

Nr 176.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1949 vid dess trettioandra sammanträde fattade beslut, såvitt propositionen angår rekommendation nr 87 angående yrkesvägledning.

(3:e avd.)

I propositionen nr 188 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 17 februari 1950, anhållit om riksdagens yttrande angående följande av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1949 vid dessa trettioandra sammanträde fattade beslut, nämligen

1) konvention (nr 94) angående arbetsklausuler i kontrakt, däri offentlig myndighet är part,

2) rekommendation (nr 84) angående arbetsklausuler i kontrakt, däri offentlig myndighet är part,

3) konvention (nr 95) angående rättsskydd för lön,

4) rekommendation (nr 85) angående rättsskydd för lön,

5) konvention (nr 96) angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer (reviderad 1949),

6) konvention (nr 97) angående migrerande arbetare (reviderad 1949),

7) rekommendation (nr 86) angående migrerande arbetare (reviderad 1949),

8) konvention (nr 98) angående tillämpningen av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten,

9) rekommendation (nr 87) angående yrkesvägledning.

Texterna till konventionerna och rekommendationerna ha fogats såsom bilagor (Bil. A—I) vid propositionen. I särskild bilaga (Bil. J), även den fogad till propositionen, har lämnats en förteckning över de vid konferenssammanträdet antagna resolutionerna.

Propositionen har såvitt angår rekommendation nr 87 angående yrkesvägledning (s. 38—40; Bil. I) hänvisats till statsutskottet. I övrigt har propositionen hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet (utl. nr 35).

Sedan frågan om yrkesvägledning varit föremål för en första behandling vid 1948 års konferens, hade Internationella arbetsbyrån utarbetat ett förslag till rekommendation i ämnet, vilket tillställdes medlemsstaternas regeringar ävensom Unesco. Ett med ledning av de avgivna yttrandena över rekommendationsförslaget omarbetat förslag framlades för 1949 års konferens för slutlig behandling.

Det utskott, till vilket frågan hänsköts, beslöt att i rekommendationen införa en förklaring rörande dess allmänna principer. Häri fastslås att yrkesvägledningen är grundad på individens fria och frivilliga val, att den är en fortgående process och de grundläggande principerna för densamma förbliva oförändrade, oavsett individens ålder, att den bör anpassas efter varje lands speciella behov och utvecklas fortlöpande samt att dess främsta uppgift är att bereda individen obegränsad möjlighet att utveckla sin personlighet och finna tillfredsställelse i arbetet under fullt beaktande av det mest effektiva utnyttjandet av de materiella arbetskraftstillgångarna. I rekommendationen framhålles vidare, att medan offentlig yrkesvägledning i största möjliga utsträckning bör tillhandahållas alla som äro i behov därav, särskilda anordningar böra vidtagas för å ena sidan ungdom, däri inbegripen skolgång, och å andra sidan alla övriga personer, som behöva yrkesvägledning.

Beträffande detaljerna i rekommendationen torde få hänvisas till rekommendationstexten.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet har — efter det delegationen över rekommendationen inhämtat yttranden från socialstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen, överstyrelsen för yrkesutbildning, landsorganisationen i Sverige, svenska arbetsgivareföreningen och tjänstemännens centralorganisation — avgivit utlåtande över rekommendationen.

I sitt berörda utlåtande har delegationen, då rekommendationen i stort sett överensstämmer med det principprogram, som ligger till grund för den av arbetsmarknadsstyrelsen organiserade yrkesvägledningen — även om detta program ännu ej i alla avseenden och i full utsträckning kunnat förverkligas — förordat, att de i rekommendationen framlagda riktlinjerna, i den mån så befinnes möjligt och lämpligt, beaktas vid den svenska yrkesvägledningsorganisationens fortsatta utbyggande.

Departementschefen anser sig för egen del kunna ansluta sig till vad delegationen sålunda anfört och avser därför att anmoda arbetsmarknadsstyrelsen att taga ifrågasvarande rekommendation under övervägande i samband med den av styrelsen organiserade yrkesvägledningsverksamhetens fortsatta utbyggande.

Utskottet vill till en början erinra om att 1947 års riksdag (skrivelse nr 441) i samband med inrättandet av arbetsmarknadsstyrelsen i fråga om den yrkesvägledande verksamheten, vilken skall ledas av styrelsen, bland

annat uttalat, att det syntes erforderligt, att omfattningen av denna verksamhet begränsades och att dess inriktning också slutligt bestämdes senast i samband med att statsmakterna fattade beslut i fråga om organisationen in. m. av folk- och högre skolor.

Beträffande nu förevarande, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens beslutade rekommendation angående yrkesvägledning har departementschefen, i anslutning till utlåtande av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet, förordat, att de i rekommendationen framlagda riktlinjerna, i den mån så befinnes möjligt och lämpligt, beaktas vid den svenska yrkesvägledningsorganisationens fortsatta utbyggande.

Vad departementschefen sålunda förordat har icke givit utskottet anledning till annan erinran än att utskottet i detta sammanhang ytterligare vill understryka vikten av att största möjliga återhållsamhet iakttages, så att kostnaderna för yrkesvägledningsorganisationen må kunna begränsas.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva tillkänna vad utskottet anför.

Stockholm den 19 maj 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Rickard Lindström, Sven Larsson, Gränebo, Mannerskant, Ohlon, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Leander, von Heland, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Edin, Andrée och Axel Andersson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Bergström, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Lindholm, Rubbestad, Staxäng, Bergstrand, Kollberg, fröken Elmén, herrar Persson i Vinberg, Jansson i Kalix och Henriksson.
